

Det er meget bedre, at Sogneforstanderskaberne, naar de faae Retten til at vælge, holde sig til een. Dette stemmer ogsaa overeens med, hvad Lovudkastet bestemmer. I Anledning af hvad der er blevet udtalt for og imod Vædringsforslaget under Nr. 76, maa jeg tillade mig i Korthed at komme tilbage til dette Forslag. Jeg kan ikke paa nogen Maade indsee, at de Grunde, som ere anførte, skulde kunne bevæge Nogen til at stemme for, at dette Forslag skal bortfalde. Det forekommer mig, at det er klart beviist, at Sammenligningen halter, naar man vil sammenligne Brandfogderne med Sogneforstandere og Amtsraadsmedlemmer. Naar der er talt om, at man er bange for, at Brandfogdernes Lønning skulde blive et Præcedens, idet saa enhver communal Bestillingsmand skulde blive lønnet, saa troer jeg ikke, at det vil medføre disse Consequenser; men jeg vil dog tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, om man ikke muligt kunde tænke sig dette Tilfælde, naar man ser, hvorledes Sogneforstanderskabernes og Amtsraadernes Arbejde er tiltaget siden 1842. Enhver, der har været Medlem af disse communale Autoriteter, vil vistnok erkjende, at Arbejdet er voget i den Grad, at det er meget vanskeligt at faae dygtige Mænd til at modtage Valg, og at næsten Ingen vil modtage Gjenvalg; de Paagjældende ere glade ved at slippe efter de tre Mars. Forløb, de kunne ikke overkomme Arbejdet, da de forsumme formegent, især naar de ere saaledes stillede, at de ikke have Raad til at give megen Tid bort. Jeg kan saaledes ikke see, at det var en saa stor Ulykke, om der blev tillagt ogsaa Sogneforstandere og Amtsraadsmedlemmer et Vederlag engang i Tiden. Dermed siger jeg paa ingen Maade, at dette Forslags Vedtagelse kan være et Præcedens derfor; thi jeg synes, at det er klart og tydeligt udviklet af dem, der have havt Ordet i denne Sag, at en saadan Sammenligning ikke kan finde Sted. Jeg skal tillade mig at meddele et Exempel, som viser, at Modstanden imod, at Sogneforstanderne kunde faae et Vederlag for deres ofte besværlige Kald, ikke er saa almindelig, navnlig blandt Almuen paa Landet. I det Sogn, hvor jeg hører hjemme, blev der, efter at Loven af 1856 var traadt i Kraft og havde

udvidet Valgretten til Huusmænd og Indsiddere, altsaa til Arbeidsklassen, valgt en særdeles agtværdig og dygtig Mand af Arbeidsklassen, som Huusmændene alle havde Tillid til; men han havde en stor Familie at ernære og erklærede for dem, at han ikke kunde blive ved, fordi hver Dag var kostbar for ham, og Tiden optoges jo ikke alene dermed, at han skal møde i Sogneforstanderskabet, hvilket er 5 til 6 Gange om Aaret, men ogsaa ved at opkræve communale Bidrag og Sligt. Hvad skete saa? Saa holdt alle Huusmænd og Indsiddere et Møde og bleve enige om at lønne denne Mand, at give ham for hver Dag, han mødte i Kommunens Tjeneste, den højeste Dagløn, han kunde faae, fordi han ikke kunde affee nogen Fortjeneste, da han, som sagt, havde en stor Familie at ernære. Det vil ogsaa erindres af de ærede Medlemmer, som ere tilstede her, at da Grundlovudkastet blev forelagt den grundlovgivende Rigsforsamling, indeholdt det den Bestemmelse, at Landsstingets Medlemmer skulde ingen Diæter have. Det blev uimodsaagt anført, at der derved var sat en meget høi Censur for Valgbarhed til Landsstinget. Jeg kan nu ikke fatte Andet, end at, naar Diætløshed er en høi Censur for Medlemmer af Rigsdagen, maa den ogsaa være det i Communerne. Som jeg har tilladt mig at bemærke, vil en Commune derved kunne være indskrænket ganske overordentlig i sin Valgret og være forhindret i at vælge en anseet Mand, som Beboerne have stor Tillid til, og som de haabe kan udrette noget Godt for dem. I det Tilfælde, jeg anførte, sagde Huusmændene netop: den Mand kan i flere Retninger spare mere for os, og naar han var Medlem af Sogneforstanderskabet, vare de rolige for, at deres Tary blev varetaget. Det forekommer mig saaledes besynderligt, at de ærede Medlemmer, som ønske en saa udvidet Valgret som muligt, baade til Rigsdagen og til Communerne, netop kunne have saa meget imod, at Communerne Bestillingsmænd faae et Vederlag. De, som sige, at et offentligt Ombud bør udføres som en Byrde, selv naar Talsen er om den dygtigste Mand, uden at man giver ham en Stilling derfor, maae dog indsee, at de derved paalægge en overordentlig høi Censur, og det kan dog ikke være deres Mening,